

17

12418

Juvante DEO!

DISSERTATIO MORALIS

De

CRUDELITATE
IN BRUTA
ANIMANTIA,

Quam

PERMISSU

INCLYTÆ FACULT. PHILOSOPHICÆ
IN ALMA LIPSIENSI

publico Eruditorum examini

submittunt

M. JO. CHRISTIAN. EINIGK,

Corbsensis Misnicus,

P R Æ S E S,

&

JOHANNES ERDMANN. BIECK

Mansfeldens.

R E S P O N D E N S,

d. XXX, Novembr. Anno M DCCI,

H. L. Q. C.

L I P S I Æ,

Literis IMMANUELIS TITII.

Philos.
C.

204,46

V I R O
S U M M E R E V E R E N D O,
A M P L I S S I M O A T Q U E
E X C E L L E N T I S S I M O
D O M I N O
J O H A N N I A V E N A R I O,
S S. T h e o l o g i æ D o c t o r i, E c c l e s i æ P l a -
v i e n s, P a s t o r i P r i m. & t o t i u s D i o e c e s.
S u p e r i n t. g r a v i s s i m o,

A V U N C U L O E T P A T R O N O
s u o n u l l o n o n t e m p o r e c o l e n d o
o b i n n u m e r a b i l i a b e n e f i c i a

Hanc offert dissertationem

Sächsische
Landbibliothek
Dresden

M. Johannes Christianus Einigk.

CONSPECTUS DISSERTATIONIS.

- §. 1. *Pauca de nomine crudelitatis.*
§. 2. *Definitio ejusdem.*
§. 3. *Genus est actio moraliter mala.*
§. 4. *Ex scriptura dicta contra crudelitatem in bruta animantia proferuntur.*
§. 5. *Locus ex Prov. XII, 10.*
§. 6. *Definiuntur bruta animantia.*
§. 7. *Bruta animantia sentiunt quidem; sed nulla pollent ratione.*
§. 8. *Ex lumine naturæ argum. contra hanc crudelitatem. Agit crudelis contra naturam brutorum animantium.*
§. 9. *Deus homini jus usufructuarium dedit.*
§. 10. *Crudelis nocet societati.*
§. 11. *Tyrannidem in homines addiscit.*
§. 12. *Adducuntur testimonia gentilium, crudelitatem hanc abhorrentium.*
§. 13. *Subiectum nec bestia sunt,*
§. 14. *Definitio Juris Naturæ, quam tradunt Jcti, videtur contraria.*
§. 15. *Neque Angeli,*
§. 16. *Sed solus homo.*
§. 17. *Objectum sunt bruta animantia.*
§. 18. *Distinctio inter animalia utilia & damnosa.*
§. 19. *Ratio formalis respectu animalium mansuetorum & ferorum.*
§. 20. *Interficiens bestiam pias foveat meditationes.*
§. 21. *Ad opposita transimus.*
§. 22. *Male Pythagoras statuit à carnibus brutorum prorsus abstinendum.*
§. 23. *Testimonia gentilium esum carnis concedentium.*
§. 24. *Nec honore bestia afficienda.*
§. 25. *Adjunctum levitatis.*
§. 26. *Conclusio dissertationis.*

§. I.

Q. D. B. V.

§. I

DE crudelitate in bruta animantia acturi, notamus non intelligi vitium, quod Seneca Lib. II. de Clem. ad Neron. c. IV. atrocitatem animi in pœnis exigendis nominat. Pœnis enim soli homines, libera voluntate præditi, non animalia, quorum actiones ex naturali prodeunt determinatione, affici possunt. Unde cum in lege divina Exod. XXI, 28. hos, hominem occidens, lapidari, & jumentum, cum quo homo cubuit, Levit. XX, 15. necari jubetur: occisio illa non habet rationem pœnæ, sed tantum indicatur, quantum peccatum sit homicidium ab homine commissum, cum sanguis hominis etiam à bruto repetatur; & jumentum illud in detestationem criminis & ad abolendam rei tam nefandæ memoriam interficitur, vid. B. Slevogt. dispp. Acad. p. m. 561. & D. Mayer. de peccatis & pœnis brutorum.

§. II.

Verùm est hæc crudelitas actio moraliter, mala, qua homo bruta animantia, ad usum divinitus concessa, non alit, laboribus verberibusque excipit, & misere aut meræ voluptatis gratia occidit.

§. III.

§. III.

Actionem moraliter malam dicimus genus, observantes, (1) materiale (h. e. rationem genericam, quam cum actione per se honesta communem habet) esse actionem liberam, (h. e. actionem, quam agens positus omnibus ad agendum prærequisitis, potest exercere & non exercere) formale autem esse disconvenientiam cum natura rationali, qua tali, itemque lege Dei æterna ac jure naturali in homine existente. (2) Actionis nomen non tantum actus commissionis, (hoc est actiones reales & positivas) sub se comprehendere, sed & actus omissionis (h. e. omissiones actuum realium, quæ tamen involvunt quoque aut supponunt internum actum positivum cum mentis, quo judicatur, hanc vel illam actionem intermittendam esse, tum voluntatis, propositum videlicet de his vel illis actibus omittendis,) vid. Magnif. D. Hebenstreit, Præceptor noster æternus suspiciendus in Philos. moral, p. m. 518.

§. IV.

Et esse hanc crudelitatem actionem moraliter malam, non tantum nobis Christianis hominibus sacræ ostendunt literæ, sed & ex lumine naturæ, consentientibus gentilibus, satis constat. Scripturæ testimonia non possumus non primo proferre loco. Reprehenditur Bileamus, quod ter crudeliter verberat asinam Num. XXII, 28. 32. Mandatum à Deo patribus familias datum, ut jumentis præberent alimenta Deut. XXV, 4. conf. I. Cor. IX, 9. expresse interdicitur, ne invento nido cum pullis mater intercipiatur Deut. XXII, 6. 7. Unde etiam Phocylides in Νεθεπκοῖς monet:

μηδέ τις ὄρνιθας καλιῆς ἅμα πάντας ἐλέσθω

μητέρα δὲ ἐκπελίπης, ἵν' ἔχῃς πάλι γὰρ δὲ νεοτῆρας.

h. e. Nullus aves è nido simul omnes capiat: sed matrem relinquant, ut ab illa rursus pullos habeas. Quam Mosis legem

idololatriis oppositam putat Thom. Aquin. provocans ad librum Ægyptiorum, sed valde suspectum, vid. Cleric. Comment. in Pentat. p. 492. Sic ad vitandam crudelitatis speciem hœdus in lacte matris suæ non coquendus Exod. XXIII, 19. Quid? quod lex de quiete jumentis per sabbathum lata Exod. XX, 10. conf. Deut. V, 14. de asino sub onere juvando Exod. XXIII, 5. Deut. XXII, 1. 4. de asino & bove ob imparitatem ad jugum non jungendis Deut. XXII, 10. vid. Joh. Stephan. Menochius Lib. V. de Republ. Hebr. c. 7. quæst. 4. p. 472. Homines & jumenta fervare dicitur Dominus Psalm. XXXVI, 7. CXLVII, 9. quod in deletione Ninives ipse meminit Jon. IV, 11. nonne hominem deceret è fonte extrahere oves? Matth. XII, 11. & pecora, quæ possidet, curare? Sir. VII, 24. Hinc D. Luc. Osiand. in Habac. II, 7. p. 459. putat hinc causam poenæ divinæ immanitatem in bestias adduxisse prophetam, quando vertit verba יחיתן בהמות ושר quia & in jumenta sæviisti, & nihil immanitatis omisisti, ideo fiet, ut te insanum & in sylvis oberrantem feræ etiam vicissim terreant & perturbent. Verum cum יחיתן non significet terrefaciet te, quod D. Osiander cum B. Luther. videtur putare, hunc locum ita vertendum arbitramur: & præda, quam fecerunt bestia, conteret illas (sc. bestias) vid. Salom. van Till Phosphor. Prophet. p. 461. qui per bestias intelligit Babylonios. Sunt etiam, qui putant, DEum Exod. XXII, 30. Levit. XXII. 27. propterea præcepisse, ut septem dies bos aut ovis sit cum matre sua, quod alias tam cito à matre tenellum agnum abstrahens esset crudelis. Præcipua autem ratio, cur Deus hoc tempore sibi offerri voluerit, videtur, quod ante octavum diem fœtus nimis fuerit tener & quasi imperfectus.

§. V.

Uti autem is, qui jumenta curat, justus nomine insignitur, ita immaniter illa crucians impius appellatur Prov. XII, 10.

10. Quamvis Lyranum Part. III. p. 321. perjumentum servos & ancillas, & Bedam in h. l. proximos rudes & instar jumentorum hebetes, nescio qua ratione motos, intelligere non possumus inficiari,

§. VI.

Ad probationes ex lumine naturæ desumptas pergendum. Sed antequam id fiat, in naturam brutorum animantium placet inquirere. Sunt bruta animantia animalia, quibus non quidem est ratio, quæ tamen naturæ ductu operationes suas sibi prædefinitas, & omnia ad hominis usum per sensum appetitum & locomotivam facultatem expediunt. Micræl. Lexic. Philos. p. 185.

§. VII.

Quo magis itaque certum male brutis animantibus derogari sensus vid. Excellentissimi Hardtii nostri Dissertat. de sensatione an in solo fiat cerebro, & de identitate sensationis & cogitationis: eo minus assentiemur bestiis rationalitatem assignantibus. Cujus sententiæ inter alios non paucos est Galenus in Protreptico ap. Selden. Lib. I. c. V. p. 73. 74. qui, distinctione inter *λόγον προφορικόν* & *ἐνδιάθετον* facta, hunc tribuit brutis. Plures hujus sententiæ patronos, qui bestiis rationē vindicare annisi sunt, tum ex gentilibus, tum hæreticis, tum Christianis allegat B. Thomasius in Phys. c. XXXIIX. §. XX. p. 186. Atq; esto, aliquot, quibus natura in primis impensius pullos suos amandi indidit studium, (quale v. c. Ciconiæ, Gallinæ, Pelicano, conf. Aldrovand. de natur. animal. & D. Schraderi simulacra virtutum in brutis animantibus) rationis quædam vestigia mentiri; proprie tamen nihil minus, quam rationem possident. Eleganter B. Thomasius in phys. c. 38. §. 14. p. 184. Concedemus in brutis esse, ut moralium virtutum, sic intellectus quoque ac rationis quædam simulacra ac imitamenta, quæ maximè ex inclinatione cujusque naturali proficiscun-
tur.

tur. Sic Aristot. in bestiis τὰ μμηματα τῆς ἀνθρώπινος ζωῆς dari affirmat Lib. 9. Hist. Anim. c. 7. p. 1049. E.

§. VIII.

Quamquam ratione, qua pollet homo, carent animantia bruta, nec docilitatis sunt capacia; tamen pro libidine, contradicente ratione, illis uti, vel potius abuti posse mortalem, nunquam concedemus. Ratio enim humana consistit in facultate cognoscendi rem in sua natura, & virtus in proposito agendi secundum naturam rerum. Quod si igitur contra naturam brutorum agamus, actum rationalem egisse haut videbimur. Conf. Excellent. Hardtius in Brev. Eth. c. VI. §. 2. & in dissert. de off. hom. circa res humana sorte non comprehensas §. 29.

§. IX.

Deinde excelsus totius universi Creator, qui summum, absolutum atque infinitum in res à se creatas solus habet Dominium, jus non nisi usufructuarium dedit hominibus. Non quia primò mortalium in animantia dominari concessit creator, liquido statim consequitur, infinitam licentiam simul indultam, sunt verba DN. Pufendorf. I. N. Lib. IV. c. III. §. 4.

§. X.

Accedit, quod qui crudelitatem in bruta animantia exercet, magnum societati afferat damnum, se proximumque privans bonis, ad usum à DEO benignissimè concessis. Nam uti singularum interest civitatum, ne quis re sua male utatur, ita & in detrimentum universæ mortalium societatis vergit inutiliter & petulanter bruta perdidisse teste Pufend. l. c. §. 6. Utilitates summas præstare homini animalia quis negabit? Quædam enim victui ipsius inserviunt, quædam amictui, quædam delectationem, quædam remedia adversus morbum adferunt, & denique multa homini in exemplum ac imitationem profunt.

§. XI.

§. XI.

Observandum porro & hoc, hominem in bestias sævientem ab humanitate, ad mores feros, immanemq; naturam desciscere, nec socii calamitatibus vexati misereri. Ut contra, qui exercetur in affectu misericordiæ erga animalia magis disponitur ex hoc ad misericordiæ affectum erga homines, annotante Thom. Aquin. 1. 2d. quæst. 102. art. 6. ad Octavum. Sic Pythagorici τὴν πρὸς τὰ θηρία πραότητα μελέτην ἐποίησαν & φιλανθρώπων καὶ φιλοκοιτίσμον, mansuetudinem erga bestias fecerunt meditationem amoris & misericordiæ erga homines, Porphyrius Lib. II. de abstinent. Et Tertull. Lib. II. advers. Marcion. c. 17. p. 193. bovi terenti vincula oris remittuntur ad fructum laboris, quo facilius in pecudibus præmeditata humanitas in hominum refrigeria erudiretur.

§. XII.

Et hæ rationes gentiles, profanosque homines movere, ut severis pœnis agrestium hominum sævitiam & crudelitatem erga bruta animantia affecerint. Athenienses pœnam ab eo exegisse, qui vivo arietem pellem detraxerat, tradit Plutarch. or. 1. de esu carn. fol. 996. Hinc Praxiteles quidam virgis cædebatur. Quin senator, qui passerem ab accipitre fugatum, & in pallio ipsius tutelam quærentem necavit, à collegis tanquam vir pessimus morti traditus, Ursin. Analect. Vol. I. Lib. III. 15. p. 182. Sic Lacedæmonii puerum, qui à teneris coturnicibus oculos eruere audebat, oculis privarunt, judicantes, hunc tyrannum ac Reipublicæ noxium fore membrum. vid. Camerar. Hor. subciv. Cent. I. c. XXI. & Cent. II. c. LXXIX. sq. Merito quoque reprehenditur Pharnuchus Persa. Etenim is, cum forte ipso equitante canis sub equi pedes incurrisset, ideoque equus improviseo deterritus, seque extollens Pharnuchum excussisset, famulis mandavit, ut equum in eum locum adducerent, ubi Dominum humi straverat, ei-

B

que

que crura cum genibus abscinderent, Herodot. in Polymnia
Lib. VII, LXXXIX. p. 411.

§. XIII.

Subjectum hujus crudelitatis hominem esse dicimus. Quamvis enim nonnunquam & bestias erga suam favire speciem cuius facile sit in aprico; uti inter elephantos & Dracones, inter boves & lupos, inter serpentem & araneam, perpetua datur pugna, vid. Franz. Hist. Anim. p. m. 45. 70. 872. attamen vitiiis contaminatae crudelesq; dici non possunt. In feris nec virtus nec vitium Aristot. Lib. VII, Eth. Nicom. c. I, p. 106. A. Et Hesiod. Lib. I. Ἔργ. καὶ ἡμ. v. 274. sqq.

*Τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων.
Ἰχθύσι μὲν καὶ ἰηροῖ καὶ οἰωνοῖς πέλεινοῖς,
Ἔσθην ἀλλήλων, ἐπεὶ δὲ δίκη ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς.*

h. e. Namque hanc hominibus legem disposuit Saturnius. Piscibus quidem & feris & avibus volucris, se mutuo ut devorent, quando quidem justitia carent. De iis, qui peccare bruta animantia statuunt aut statuerunt, conf. cit. D. Mayer. de pecc. & poen. brutorum c. III. Inter quos eminent Sociniani, quorum Antesignanus Lib. de stat. primi hom. c. VI. p. 157. Non solus homo, inquit, sed cætera quoque animalia recta via deflexerunt, Quenst. Syst. P. IV. de Lege Sect. II. qv. I. p. 23.

§. XIV.

At si definitionem Juris naturæ, quam Jcti Lib. Digest. Tit. I. §. 3. 4. suppeditant, probemus, non possumus non bruta animantia subjectum & juris naturæ & vitiorum esse concedere. Sic enim apud ipsos obvium est: Jus naturæ est, quod non humani generis proprium, sed omnium animalium, quæ in cælo, quæ in terra, & quæ in mari nascuntur. Verum per jus naturæ Justinianus non eam naturæ legem, quæ in cordibus hominum post lapsum adhuc reliqua est, sed instinctum naturalem & storgas physicas in homine & animalibus con-

spi-

spicuas intelligit, vid. B. D. Mœbii Theol. can. p. m. 209, conf. quoque DN. Pufend. J. N. L. II. c. III. §. 2.

§. XV.

Neque Angelis tribuimus hoc peccatum. Etenim solus homo à Deo in bruta animantia accepit dominium Gen. I, 28. IX, 2. 3. Et siue spectes bonos angelos, quos nunquam præcepta cœlestis Numinis transgredi ex sacra credimus scriptura: siue malos, DEI hominumque perpetuos hostes, consideres, doctrina morali excludendos arbitramur.

§. XVI.

Homo itaque solus cujuscunque generis potest esse erga bruta animantia crudelis. Et quidem non viri tantum, verum etiam juvenes, puerique ad vitia & peccata, malo ipsis innato, proclives.

§. XVII.

Objectum hujus crudelitatis statuimus bruta animantia. Sacrum si evolvimus codicem, in dicto, quod supra §. V. adducebamus, invenimus vocem בְּחֵמָה , quæ de jumentis seu animalibus cicuribus & domesticis, portandis, vehendisve oneribus aptis usurpatur, ut sunt bos, asinus equus, camelus. Interea neque cætera excluduntur & mansueta & fera animalia, homini non ut tyranno, sed ut Domino ad usum data.

§. XVIII.

Nec animalia, damnum mortalibus afferentia, crudeli ratione necanda. Quemadmodum enim bruta animantia homini non noxia fuerunt, (ab initio productionis quoque illa fera rapacia, iracunda, invicem noxia, & quæ nunc talia sunt, fuisse creata, Schott. Physic. curios. Lib. VII. c. XIII. p. 825. affirmat) quamdiu in statu innocentia perstitit, nec fuissent unquam, si in eodem perseverasset: ita post lapsum aliqua, neglecta divina lege, instar punitorum aspicienda. Addo,

quod res creata uni noxia, alteri maxime sit utilis. Krom. Theol. Pos. P. I. p. 220. & Osiandr. Cas. Consc. P. I. P. 454.

§. XIX.

Ad formam (hoc est rationem formalem) transimus, quam ut eo facilius cognoscamus, ad actus ejusdem attendendum, qui respectu diversorum animalium diversi. Itaque ipsa animalia in fera & mansueta distinguimus: Hæc dicimus, quæ consortio hominum gaudent, atque ei sine notabili aliquo resistendi impetu subjecta sunt. Illa sunt, quæ hominis consortium fugiunt, ejusque dominium detrectant. Quibus præsuppositis dicimus: crudelis est, qui pecudibus domesticis non de alimentis prospicit: qui illas nimis continuisque defatigat laboribus: qui verberibus excipit, & misere aut meræ voluptatis gratia occidit. Quod autem ad feras attinet, non quidem inficias irem, hominem jure posse aucupando, piscando aut venando illas captare, verum vehementer percutere, & ita v. c. prosequi cervos, ut misere diu terra & aqua vexati moriantur, crudelitatem indicare quis negabit? Summus creator & conservator contumeliis afficitur, & carne ad usum hominum creata nullus ferme frui potest.

§. XX.

Quare non immerito monet vir quidam & doctrina & pietate conspicuus, ut interficiens bestiam pias foveat cogitationes, & Deo pro Dominio in bruta animantia concessio miserens animalium agat gratias. Ajunt quidem diuturna morte obire animalia, si illorum jam jam necandorum, quis doleat vicem, neque crudeliter eadem tractet. Sed hæc est superstitio nullum plane habens fundamentum. An bestia intelligunt quærelas hominum? & an lacrymæ mortis depellendæ sufficiunt?

§. XXI.

§. XXI.

Sicut crudelitatem erga bestias reprehendam censemus, ita nec probamus, multos animalia, vel sibi judicare æqualia, vel eadem supra sortem humanam longe evehere. Non dicam de gravissimo Sodomitico scelere, quod & scriptura sacra & jus naturæ maximè prohibet. Conf. DN. Buddeus de eo quod abominabile est DEO ceu caractere legis moralis §. XXIII. Non dicam de divinatione, cum vel ex extis animalium immolatorum, vel garritu motuæ avium de futuris contingentibus prædicere quædam vellent veteres. Adducam temeritatem illorum, qui bestias non necandas, atque à carne abstinendum judicant.

§. XXII.

Sic vescendum carnibus negavit Pythagoras (conf. Phil. Carol. in animadvers. A. Gell. p. 265. & M. F. Wendelinus in Philof. Mor. Lib. I. c. 16. p. 587.) μετεμψυχωσι h. e. animarum humanarum post mortem in alia, bestiarum quoque, corpora transmigrationem statuens, vid. Lactant. Lib. III. c. 19. p. m. 100. b. sq. ex cujus mente Ovidius Lib. XV. Metam. 88. exclamat:

Heu quantum scelus est in viscere viscera condi.

De aliis, qui cum Pythagora non carne vescuntur, conf. L. Heshuf. dogma Pythagor. de abstinentia carniū. Et quid dicam de Turcarum mansuetudine? Quippe sibi superstiosi homines persuadent, se nescio quam promereri gratiam, si in bestias, feles, canes, pisces, aviculas conferant eleemosynam. Itaque volucres necare ipsis est religio easque pretio suo redemptas libertati restituant, vid. Busbequius Epist. 3. Legat. Constant. p. 132.

§. XXIII.

Tantum autem abest, ut ab occidendis atque edendis animalibus abhorruerint veteres, ut potius esum carni-

um antiquissimis temporibus usitatum fuisse, vel ex profanis
liqueat Scriptoribus; ex quibus nominamus Athenæum Lib.
8. c. 1. p. 330. & Ovidium Lib. XII. Metam. v. 154. sqq.

Pars est data cætera mensis.

Discubere toris proceres; & corpora tæsta
carne replent.

Placent quoque Plutarchi verba orat. 2. de esu carn. f. 996. F.
*Ἐδάμεθα σαρκας, ἀλλὰ πεινῶντες, ἔ τέρποντες. Ἀναίρησιν ζῶον,
ἀλλ' οἰκτείροντες, καὶ ἀλγῶντες, ἔχ' ὑβρίζοντες, ἔδ' βασινίζοντες,*
edamus carnes, sed fame, non luxuria impulsii. Interficia-
mus animal, sed miseres ac dolentes, non insultantes ac
excruciantes. Et Autobulus ap. Plutarch. de solert. Ani-
mal. fol. 965. B. *ἔ οἱ χρώμφοι ζῶσις ἀδικῶσιν, ἀλλ' οἱ χρώμφοι
βλαβερώς καὶ ὀλιγώρως καὶ μὲν ὠυμότητι,* non injuste faciunt,
qui utuntur animalibus, sed ii, qui hoc faciunt damnose, con-
temptim, & cum crudelitate.

§. XXIV.

Nonnulli bestias in numerum Deorum referunt, illis
cultum exhibentes divinum. Vespas coluerunt Ægyptii,
Epiphani. c. 7. Syntagm. art. 6. testudinem Troglodytæ, Plin.
Histor. Nat. Lib. IX. c. 10. p. 409. & elephantos incolæ regni
Siam, vid. Abr. Roger. *Gröffnete Thier zum Hendenthum/*
P. II. c. 9. p. 332. Alii si minus religioso, at civili cultu prose-
quuntur bruta animantia. De Ptæambatis in Africa refert
Plin. Histor. Nat. Lib. VI. c. 30. p. 278. quod canem pro Re-
ge habeant, motu ejus imperia augurantes, vid. Magnif. D.
Schmidij, Patroni & Præceptoris nostri colendisissimi, Disp. de
Honore brutis non competente.

§. XXV.

Certum itaque, quod is, qui in bruta animantia tyran-
nice agat, vitium committat, & ad iram cœlestem provocet
Patrem. Interim erga hominem crudelitatem qui exercet,
gra-

gravius peccare, nemo erit, quin fateatur. Hinc magis fuit crudelis Herodes, Judæorum Rex, homines occidens, quam Pharnuchus Persa, cujus §. XII. fecimus mentionem. De Herode cum Augustus Cæsar audivisset, inter pueros, quos interficiendos tyrannus curaverat, filium quoque interfectum, dixisse fertur, se malle suem, quam filium esse Herodis, Macrobius Lib. II. c. 4. Saturn. At qui omnia, ab hominibus commissa peccata æqualia statuunt, gravius peccare crudelem in hominem, quam sævum in brutum negant. Id quod in Stoicis taxatur ap. Diog. Laert. Lib. VII. p. 304. & quem erraverint Stoici errorem, exinde quoque cognoscimus, quod Justus Lipsius, acerrimus ceteroquin Stoicæ disciplinæ vindex, eandem damnet sententiam Lib. III. Manud. ad Philosoph. Stoic. diss. XXI. p. 360. Argumenta pro inæqualitate peccatorum vid. ap. B. Gerhard. T. II. LL. Theol. de peccat. actual. §. 87. p. m. 545. seqq. Ubi & Jovinianos hujus accusat erroris, adducto testimonio Augustini; quos tamen Danæus in August. Lib. de Hæres. c. 82. p. 1008. Pappus in Epitom. Histor. Eccles. p. 307. seq. & B. Kipping. in auctar. ad Pappi Hist. Eccl. p. 203. defendunt, scribentes; peccata omnia in se paria dictum sensu isto, quo peccata omnia natura sua mereri damnationem, constans omnium Theologorum est sententia.

§. XXVI.

Atque hæc fuerunt, quæ in præsentis proponere & potuimus & volumus, rogantes, velit benignus lector errata, quis enim sine erratis? condonare, & nos discendi unice cupidos saluberrimis erudire atque informare præceptis. Tibi vero, supremum cæli Numen, sit pro concessio in bruta animalia Dominio Laus, Gloria, Honor!

CO-

COROLLARIA.

1. *Peccatum omissionis est peccatum actuale.*
2. *Datur etiam erga bruta animantia officium.*
3. *Bestiæ destituuntur ratione.*
4. *Bestiæ non possunt peccare.*
5. *Bruta animantia non possunt puniri.*
6. *Non omnia peccata sunt æqualia.*

